

MUNI
ECON

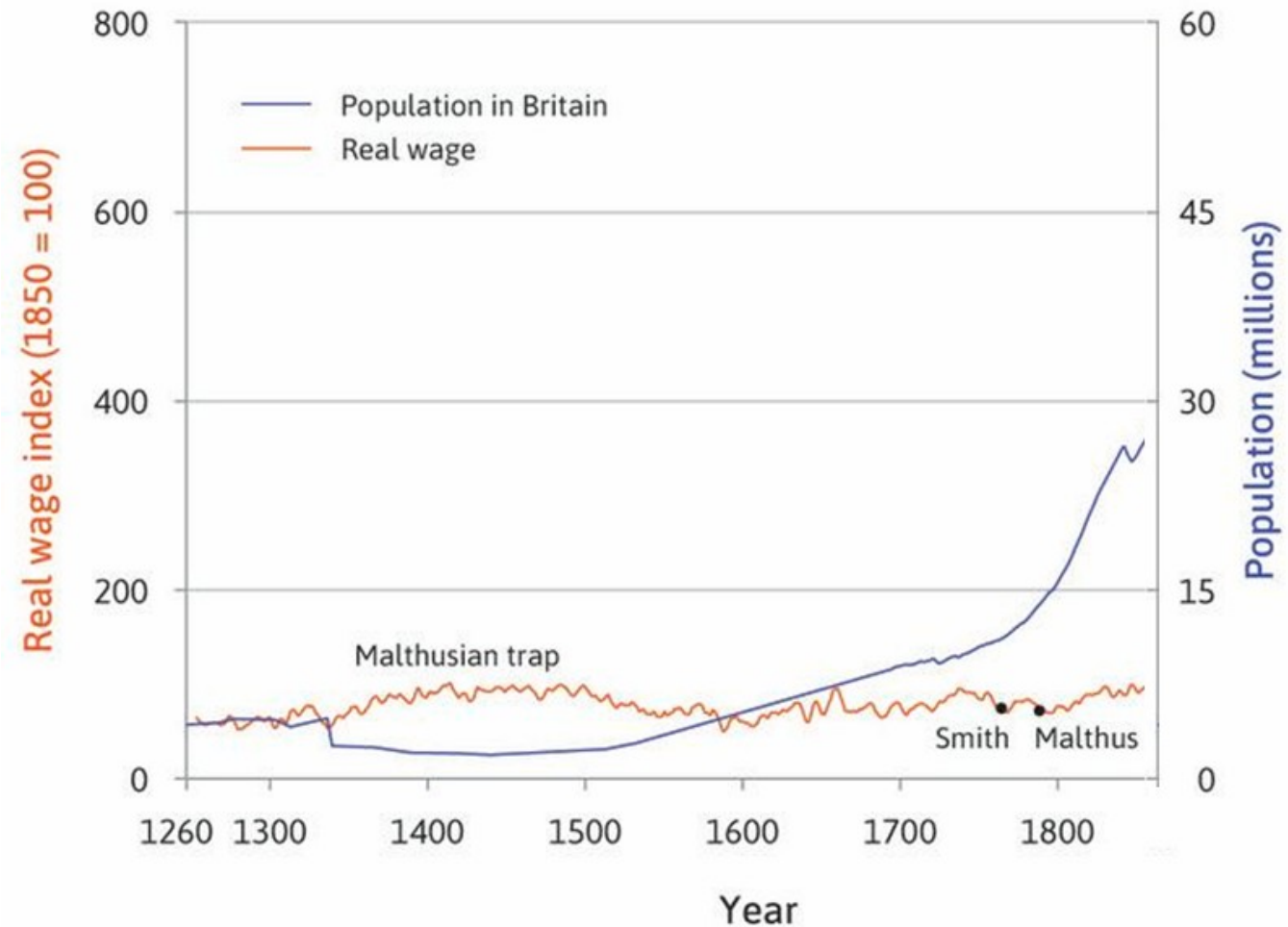
Hospodářská politika

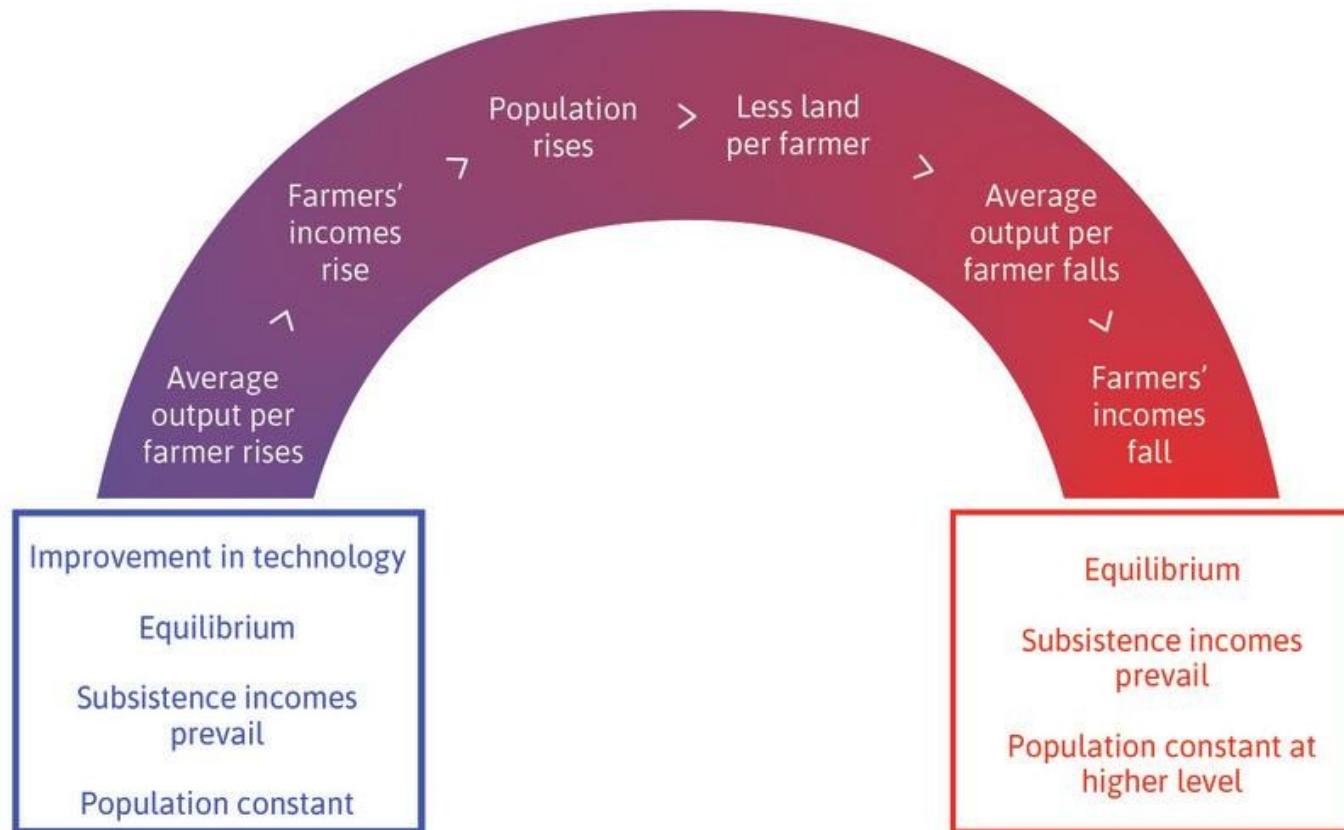
HDP ve 14. století a dnes

Země	HDP/os. (v USD) ve 14. století	HDP/os. (v USD) v roce 2016
Egypt	1059	11 430
Francie	1407	38 758
Itálie	1587	34 989
Polsko	1050	26 002
Španělsko	1834	31 556
Švédsko	1216	44 371
Turecko	816	18 784

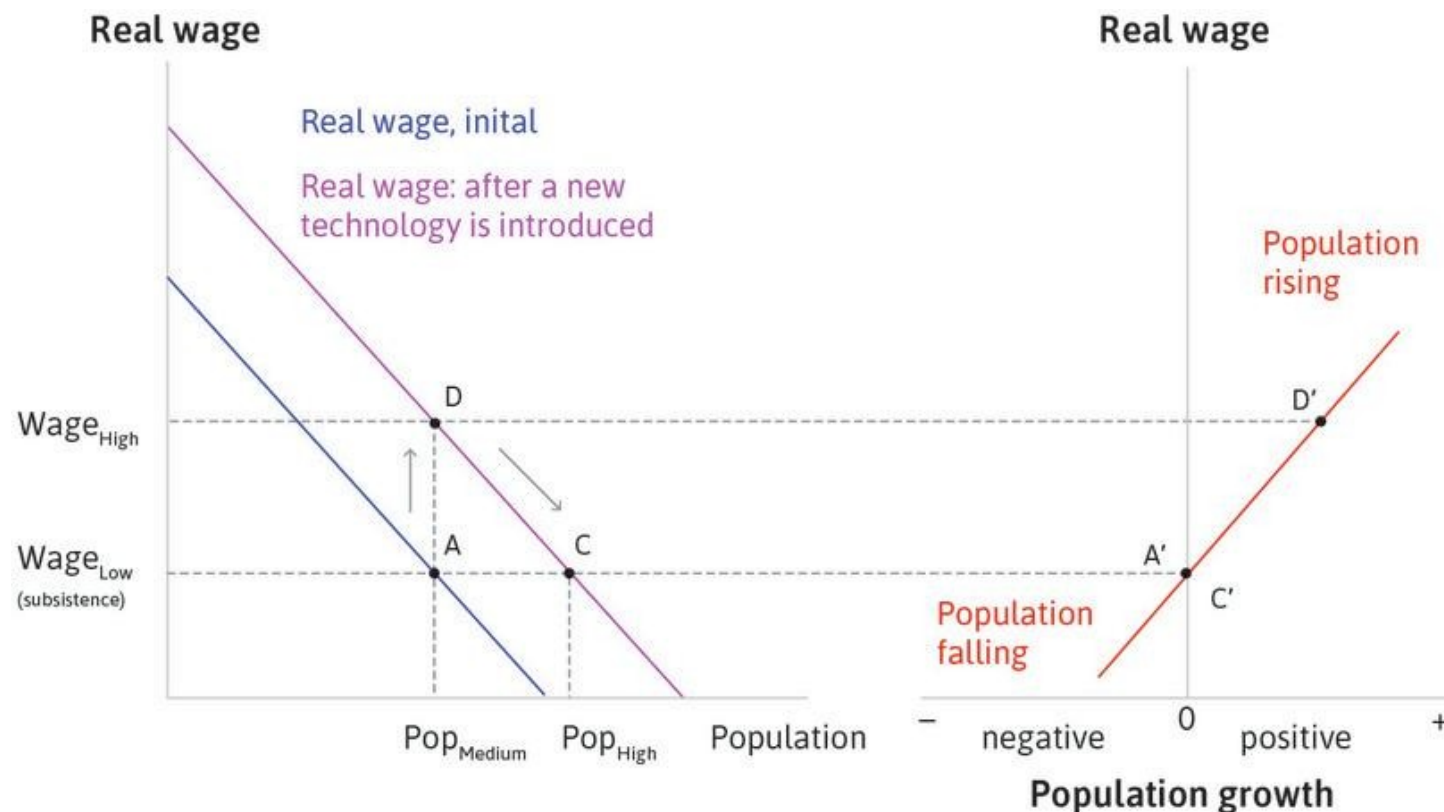
Vývoj do roku 1900

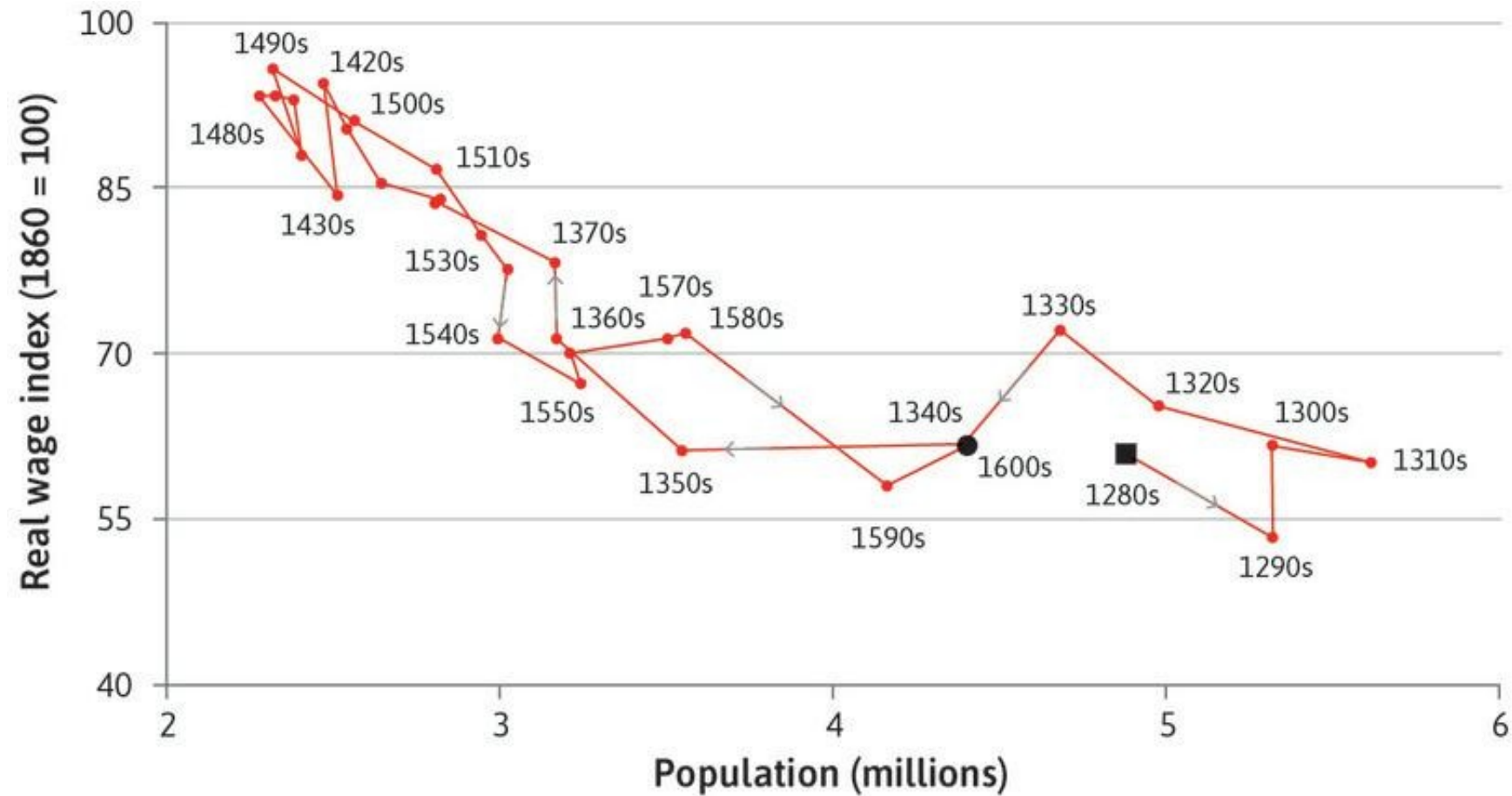
Nové technologie v Malthusiánské ekonomice

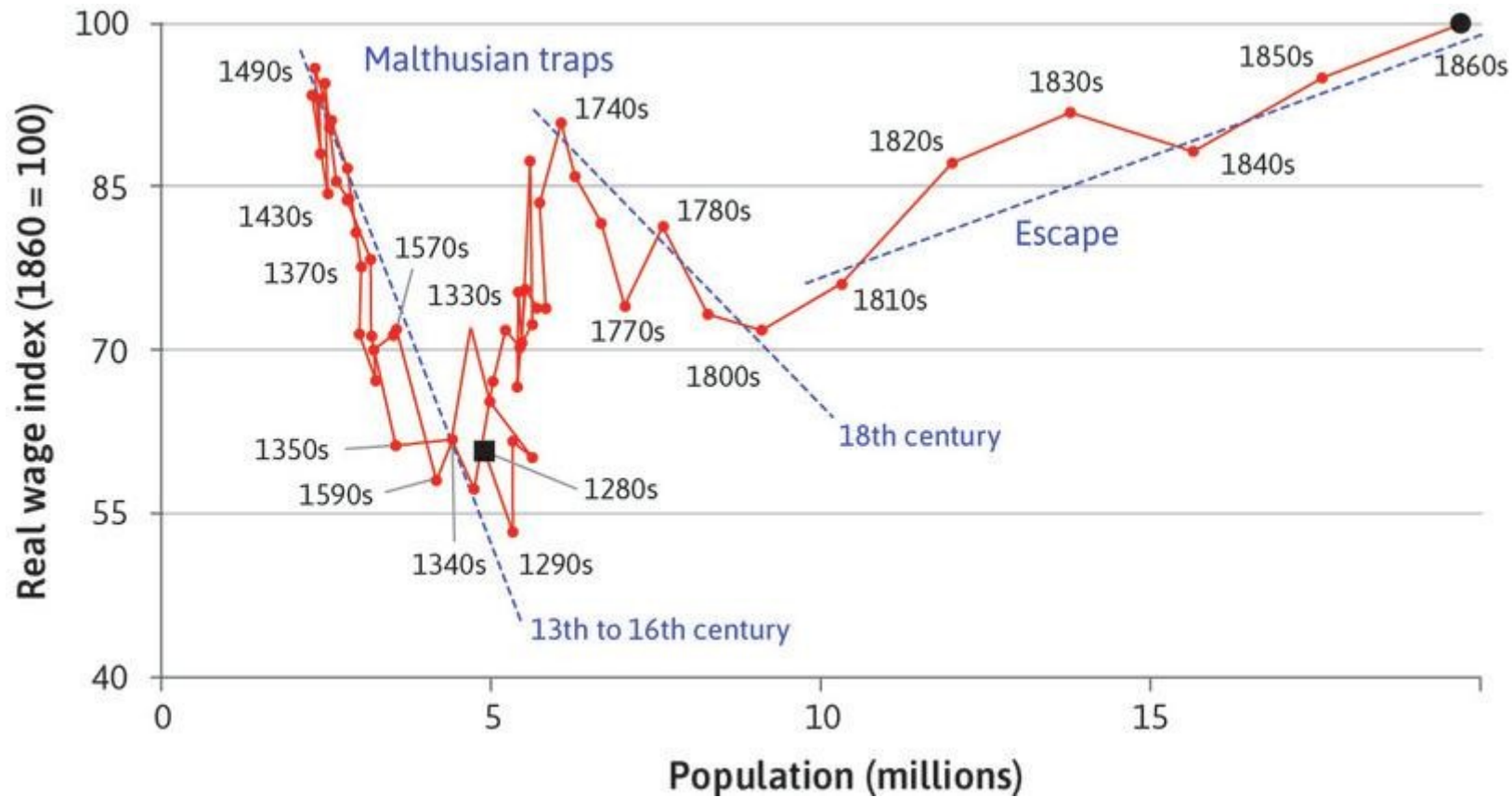
Nové technologie v Malthusiánské ekonomice

The Malthusian trap (Velká Británie (1280-1600))

Začátek hospodářského růstu

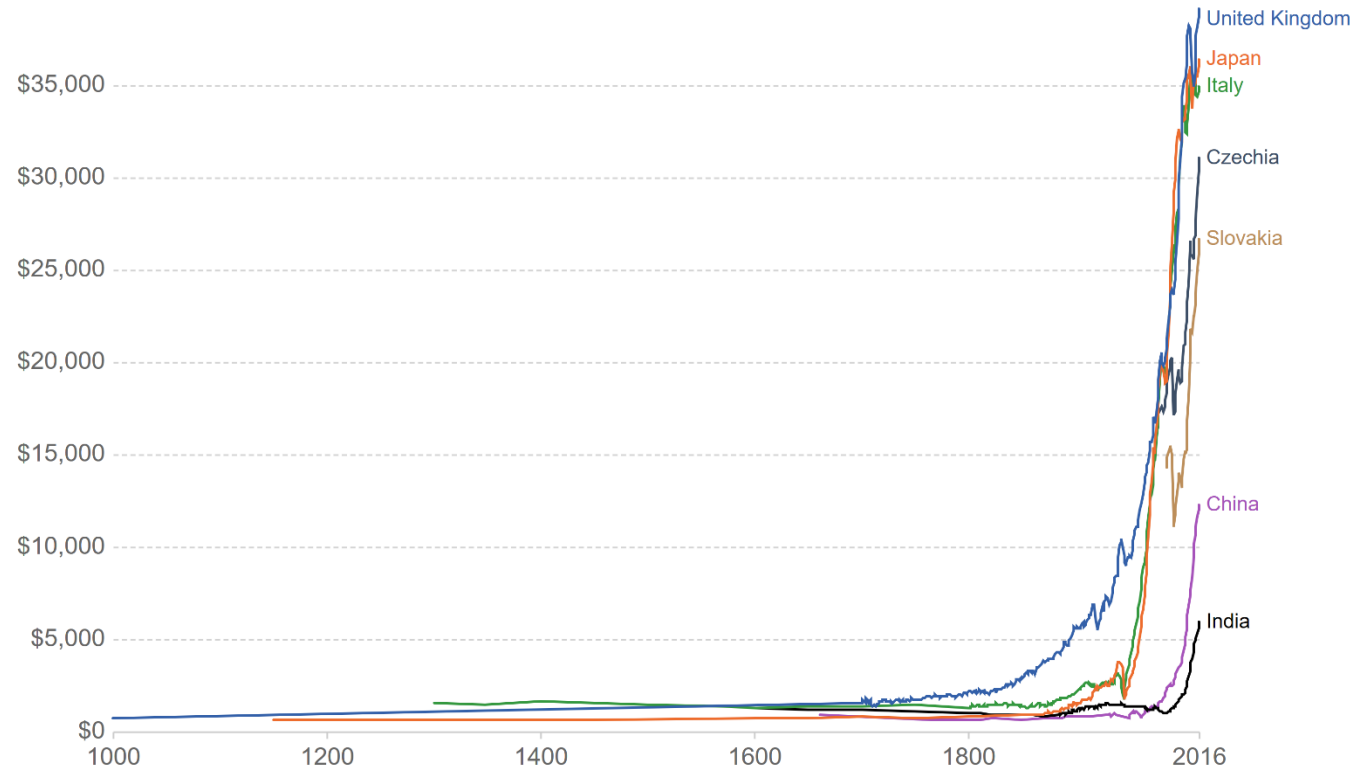

Hospodářský vývoj od roku 1000

History's hockey stick: Worldwide historical real gross domestic product per capita (1000–2016)

Unit 1 'The capitalist revolution' in The CORE Team, The Economy. Available at: <https://tinyco.re/19274920> [Figure 1.1a]

Source: Maddison Project Database (2018)

tinyco.re/19274920 • Powered by ourworldindata.org

Note: The units of measurement is 2011 US dollar which is used to compare Purchasing Power Parity and GDP across countries over time. CC-BY-ND-NC

Hospodářský vývoj

- V posledních 200 letech
 - 70-ti násobný nárůst vyprodukované hodnoty zboží a služeb
 - 5x větší populace
 - 14x větší důchod na hlavu
 - Pokles odpracovaných hodina na 1/2
 - 2x delší očekávaná délka života

- menšina zemí dosáhla blahobytu; většina zemí se dostala z neustálé chudoby

- nový ekonomický systém - **kapitalismus**

Přechod ke kapitalismu

- přinesl pokrok v technologiích
- nárůst specializace
- nárůst množství produktivních aktiv - kapitálu

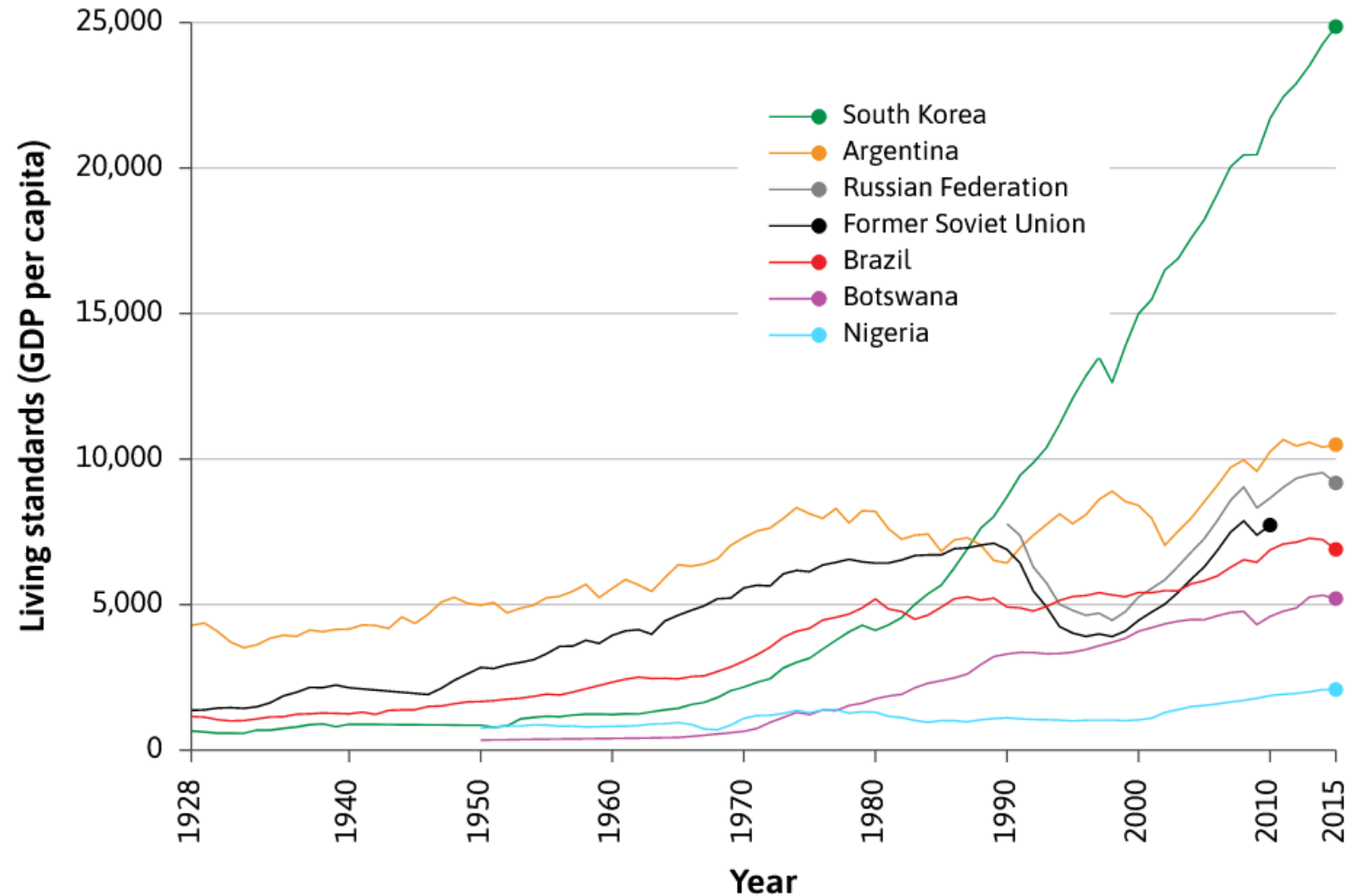
Kapitalismus

- ekonomický systém, který je založen na existenci soukromého vlastnictví, trhu a firmách
- produkce zboží s služeb je soustředěná kolem firem, které vlastní a kontrolují kapitálové statky
- kapitalismus zrychlil tempo změny (firma s pár zaměstnanci může vyrůst v globální společnost) x omezený růst např. rodinné farmy
- žádná ekonomika dnes není čistě kapitalistická
 - USA: firmy produkují 65-75 % produkce (zbytek domácnosti, NGO a vláda)

Kapitalismus

- kombinace centralizace s decentralizací
 - koncentrace moci vlastníků a manažerů
 - moc je však omezená konkurencí
- první ekonomický systém, kde členství mezi elitou často závisí na stupni ekonomického vývoje

Kapitalismus sám nezajistí blahobyt

Kapitalismus sám nezajistí blahobyt

- Co dalšího je důležité:
 - Musí být zajištěno soukromé vlastnictví
 - Trh musí být soutěživí
 - Firmy nemohou být vlastněny nebo řízeny lidmi, kteří tam jsou díky konexím ve vládě nebo privilegií
 - Vláda dohlíží na dodržování zákonů a smluv a provádí regulace
 - monetární + fiskální politika
 - vztahy se zahraničím

- Existuje řada faktorů, které státy dělají ve svém přístupu k ekonomice jinak
=> hospodářská politika

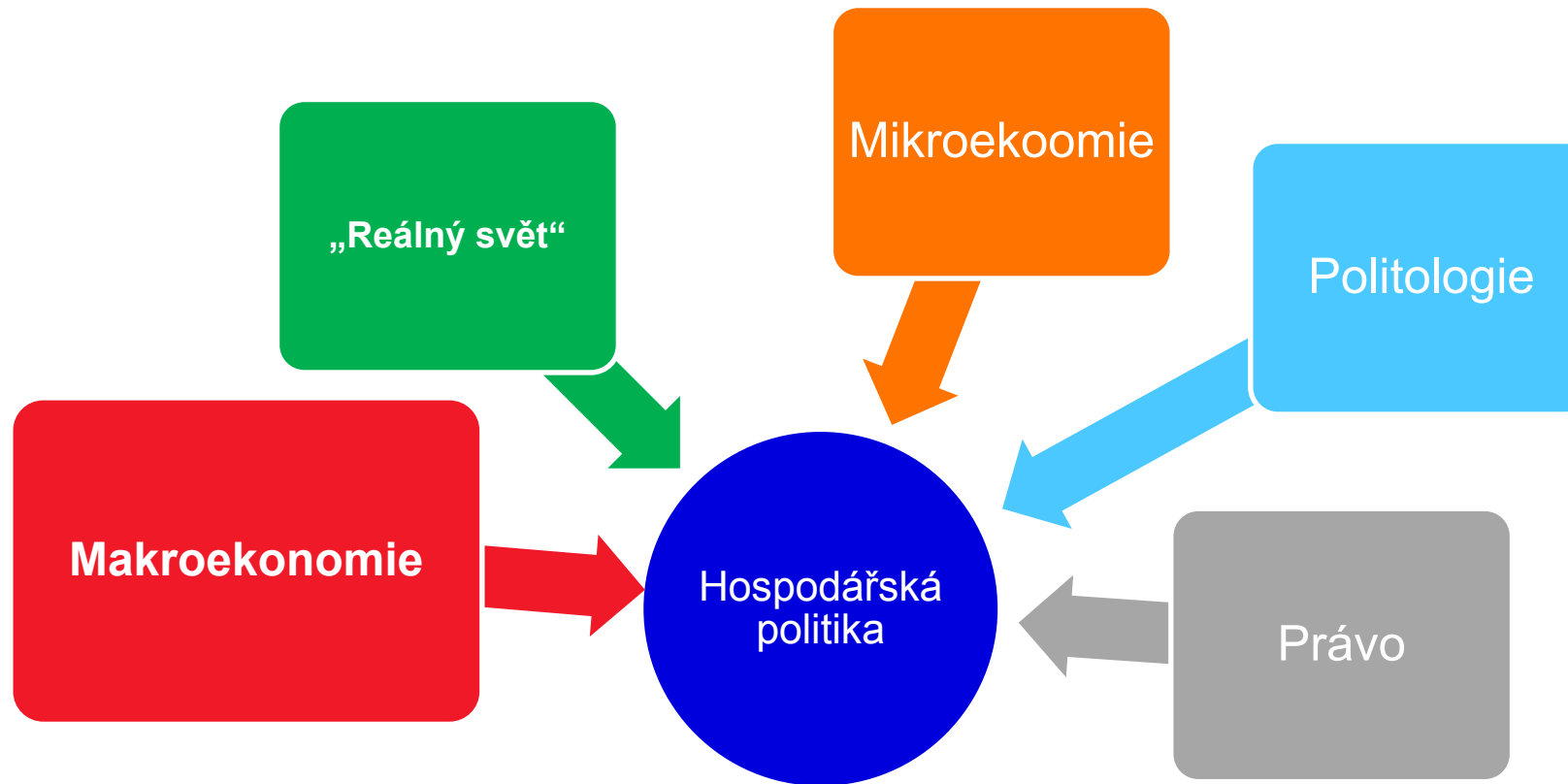
Hospodářská politika

- přístup státu k ekonomice země (státem myslíme i CB i další instituce)
- hledá vazby, smysl a aplikaci teorií, které už znáte (většinou)
- je o reálném světě => vždy nemusí dávat jednoznačný závěr

Hospodářská politika

- Ekonomická teorie popisuje ekonomické struktury, chování jednotlivých subjektů; procesu tvorby politiky se dotýká jen okrajově
- Vláda se snaží o dosažení určitých cílů
- Jak jich může dosáhnout? Jaká jsou rizika? Jaká jsou omezení? Jaké jsou mechanismy?

Vztah hospodářské politiky k dalším vědním oborům

Co nás čeká?

Týden	Téma	Týden	Téma
1.	Úvod do hospodářské politiky 1	8.	Kurzová politika
2.	Úvod do hospodářské politiky 2	9.	Státní svátek
3.	Stabilizační politika	10.	Politika hospodářské soutěže 1
4.	Fiskální politika	11.	Politika hospodářské soutěže 2
5.	Monetární politika 1	12.	Strukturální politika
6.	Monetární politika 2	13.	Nerovnost a sociální politika
7.	Reading week		

Literatura

- Franc a kol. (2016): *Hospodářská politika*
- CORE Team (2019): *Economy, society, and public policy*
- CORE Team (2017): *The Economy*
- Jílek (2013): *Finance v globální ekonomice I. a II.*

Zkouška

Zkouška

- písemný test (a/b/c/d; min. 60 %) + ústní zkouška
- témata k ústní zkoušce budou zveřejněna během semestru
- nový obsah kurzu, nové sady testů, nové otázky k ústní zkoušce

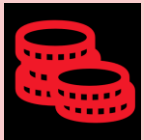
Funkce hospodářské politiky

Alokační

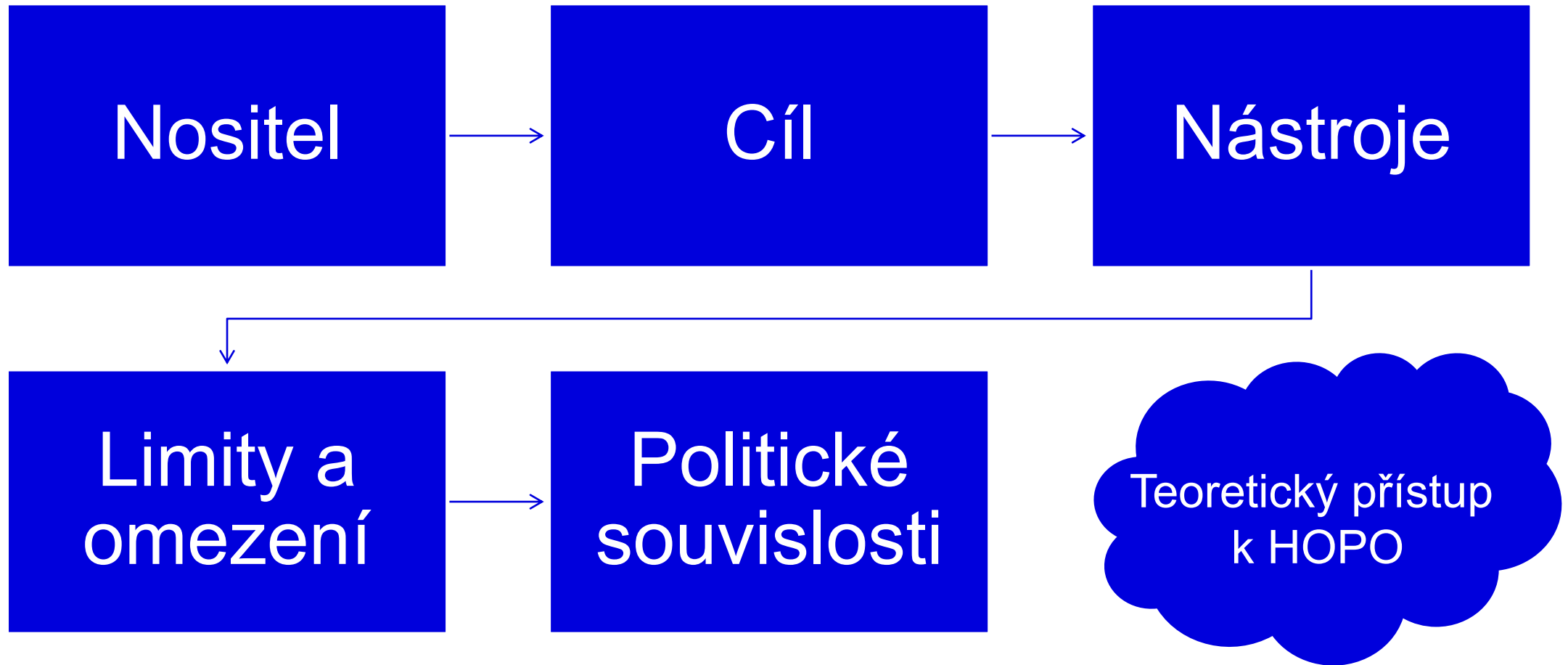

Stabilizační

Redistribuční

Hospodářsko-politické rozhodování

Nositelé

subjekt, který hraje aktivní roli při tvorbě, realizaci nebo kontrole HOPO

decizní sféra

- vláda
- Parlament
- centrální banka

vlivová sféry

- podnikatelské svazy
- lobbisté

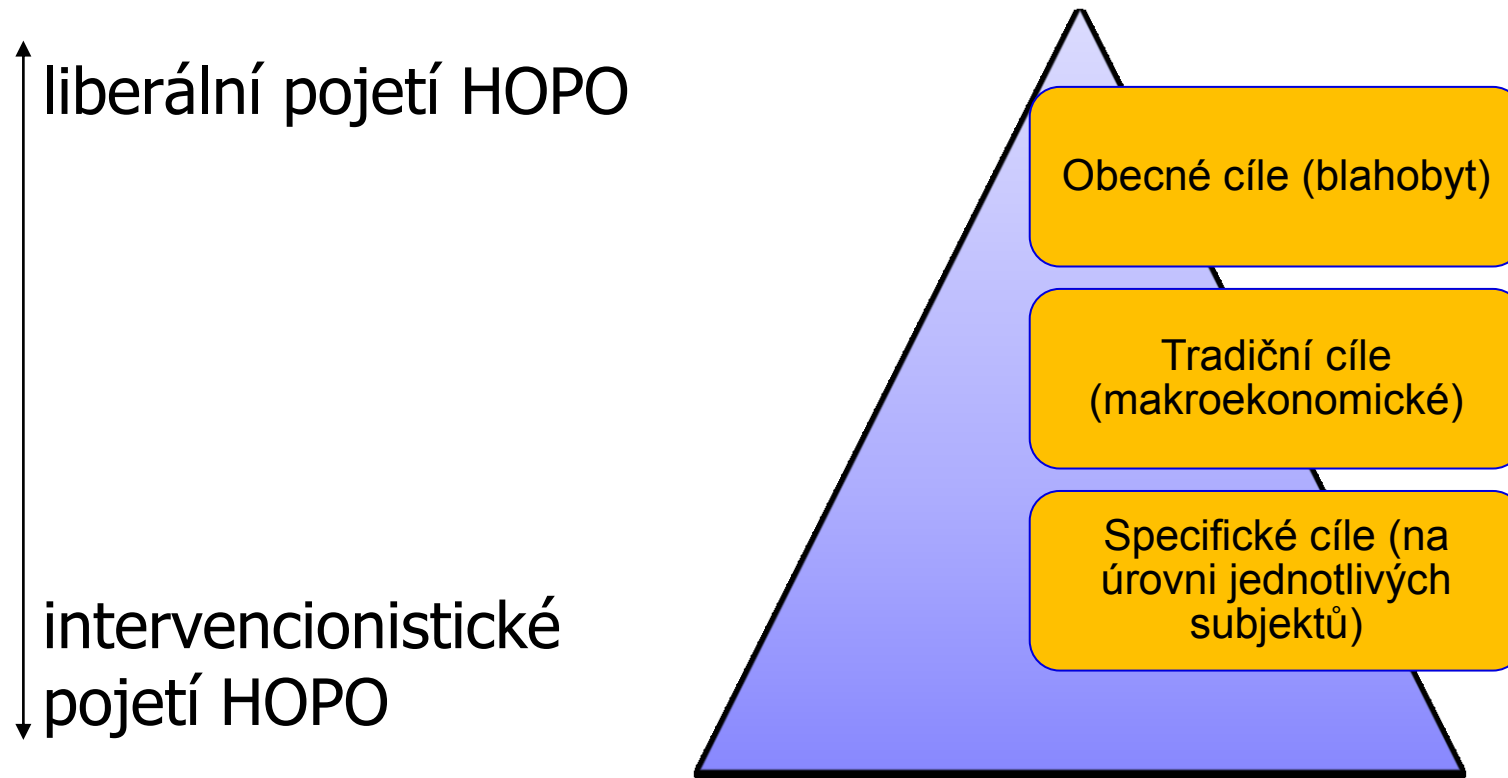
- odbory
- vědecké instituce
- tripartita

Mezinárodní (nadmárodní) organizace

- celosvětové (MMF, WTO, Světová banka, OECD)
- regionální integrace (EU, CEFTA)
- korporace

Cíl

- vyplívají z ekonomické teorie x arbitrární a politicky nastavené

Cíl

- obecný cíl (maximalizace společenského blahobytu)
 - utilitaristický cíl
 - Paretoovo optimum

- tradiční cíle hospodářské politiky
 - vyvážený a stabilní ekonomický růst
 - nízká nezaměstnanost
 - nízká a stabilní inflace
 - vnější rovnováha (na běžném účtu platební bilance)

- specifické cíle
 - centrální plánování

Vztahy mezi cíli

- Negace nebo konflikt
- Neutralita nebo nezávislost
- Komplementarita

Nástroje hospodářské politiky

- nástroj = ekonomická veličina/instituce, která může být nositelem HOPO určena/měněna za účelem ovlivnění cíle
- Tinbergenovo pravidlo: není možné jedním nástrojem dosáhnout dvou nezávislých cílů

Nástroje hospodářské politiky

Makroekonomické

- Rozpočtové nástroje

- Měnové nástroje

- Obchodní nástroj

- Kurzové nástroje

Mikroekonomické

- Chránící hospodářskou soutěž

- Přerozdělovací

- Řešící regionální rozdíly

Limity a omezení

- Důvěra
- Nejistota a riziko
- Časová zpoždění
- Časová nekonzistence
- Morální hazard
- Informační limity – informační asymetrie
- Konflikt zájmů
- Vnější prostředí

Důvěra

- pro účinnost některých nástrojů je důležitá důvěra veřejnosti

Ministryně Schillerová nechce prudké zvyšování sazeb. ČNB se ale nemůže řídit pokyny politiků, reaguje Rusnok

16. 9. 2021 | [Mora Marek, viceguvernér](#)

M. Mora je připraven na debatu o 50 b. b.

Rozhovor s M. Morou, viceguvernérem ČNB
Krystof Chamonikolas, Peter Laca (Bloomberg 16. 9. 2021)

Guvernér Rusnok odmítl tlak politiků. ČNB podle něj nyní musí zlomit očekávání, že bude současná inflace trvalá. Premiér Andrej Babiš i ministryně financí Alena Schillerová přitom bankéře varují před zvyšováním sazeb.

13. 9. 2021 | [Michl Aleš, člen bankovní rady](#)

Michl z ČNB: Do roka se inflace zase sníží, teď se pohybujeme mezi lockdownem a naskočením ekonomiky

Rozhovor s A. Michlem, členem bankovní rady ČNB
Šárka Fenyková (ČRo Plus, 13. 9. 2021, pořad Téma dne)

Nejistota a riziko

Hlavní makroekonomické indikátory

		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2020	2021
		Aktuální predikce						Minulá predikce		
Nominální hrubý domácí produkt	<i>mld. Kč, b.c.</i>	4 625	4 797	5 111	5 410	5 749	5 613	5 874	5 561	5 860
	<i>růst v % b.c.</i>	6,4	3,7	6,5	5,8	6,3	-2,4	4,7	-3,3	5,4
Reálný hrubý domácí produkt	<i>růst v % s.c.</i>	5,4	2,5	5,2	3,2	2,3	-6,1	3,1	-6,6	3,9
Spotřeba domácností	<i>růst v % s.c.</i>	3,9	3,8	4,0	3,5	3,0	-5,1	3,3	-5,0	2,2
Spotřeba vládních institucí	<i>růst v % s.c.</i>	1,8	2,5	1,8	3,8	2,2	2,1	2,9	3,8	2,9
Tvorba hrubého fixního kapitálu	<i>růst v % s.c.</i>	9,7	-3,0	4,9	10,0	2,3	-8,2	3,8	-7,5	3,0
Příspěvek čistých vývozů k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	-0,2	1,4	1,2	-1,2	0,0	-0,6	-0,1	-1,7	0,9
Příspěvek změny zásob k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	0,9	-0,3	0,5	-0,5	-0,2	-1,4	0,0	-1,3	0,6
Deflátor HDP	<i>růst v %</i>	1,0	1,1	1,3	2,6	3,9	4,0	1,5	3,6	1,4
Míra inflace spotřebitelských cen	<i>průměr v %</i>	0,3	0,7	2,5	2,1	2,8	3,2	1,9	3,2	1,9
Zaměstnanost (VŠPS)	<i>růst v %</i>	1,4	1,9	1,6	1,4	0,2	-1,1	-0,6	-1,2	-0,7
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	<i>průměr v %</i>	5,1	4,0	2,9	2,2	2,0	2,6	3,3	2,6	3,4
Objem mezd a platů (<i>dom. koncept</i>)	<i>růst v % b.c.</i>	5,0	5,7	9,2	9,6	6,7	0,2	1,2	-1,9	0,8
Saldo běžného účtu	<i>% HDP</i>	0,4	1,8	1,5	0,4	-0,3	3,6	1,4	0,3	0,4
Saldo sektoru vládních institucí	<i>% HDP</i>	-0,6	0,7	1,5	0,9	0,3	-5,8	-6,6	-6,4	-4,9
Předpoklady:										
Měnový kurz CZK/EUR		27,3	27,0	26,3	25,6	25,7	26,4	26,1	26,3	25,8
Dlouhodobé úrokové sazby	<i>% p.a.</i>	0,6	0,4	1,0	2,0	1,5	1,1	1,2	1,1	0,9
Ropa Brent	<i>USD/barel</i>	52	44	54	71	64	42	51	42	48
HDP eurozóny	<i>růst v % s.c.</i>	1,9	1,8	2,7	1,9	1,3	-7,3	3,6	-9,0	5,4

Zdroj: ČNB, ČSÚ, Eurostat, U. S. Energy Information Administration. Výpočty a predikce MF ČR.

leden 2021

Hlavní makroekonomické indikátory

		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2021	2022
		Aktuální predikce						Minulá predikce		
Nominální hrubý domácí produkt	<i>mld. Kč, b.c.</i>	4 797	5 111	5 410	5 790	5 695	6 048	6 431	5 932	6 257
	<i>růst v % b.c.</i>	3,7	6,5	5,8	7,0	-1,7	6,2	6,3	4,9	5,5
Reálný hrubý domácí produkt	<i>růst v % s.c.</i>	2,5	5,2	3,2	3,0	-5,8	3,2	4,2	3,1	3,7
Spotřeba domácností	<i>růst v % s.c.</i>	3,8	4,0	3,5	2,7	-6,8	2,3	5,5	0,1	5,7
Spotřeba vládních institucí	<i>růst v % s.c.</i>	2,5	1,8	3,8	2,5	3,4	2,4	0,4	3,4	0,9
Tvorba hrubého fixního kapitálu	<i>růst v % s.c.</i>	-3,0	4,9	10,0	5,9	-7,2	6,0	4,9	3,8	4,5
Příspěvek čistých vývozů k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	1,4	1,2	-1,2	0,0	-0,5	-0,6	0,3	0,4	-0,2
Příspěvek změny zásob k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	-0,3	0,5	-0,5	-0,3	-0,9	0,7	0,0	0,9	0,0
Deflátor HDP	<i>růst v %</i>	1,1	1,3	2,6	3,9	4,4	2,9	2,1	1,8	1,7
Míra inflace spotřebitelských cen	<i>průměr v %</i>	0,7	2,5	2,1	2,8	3,2	3,2	3,5	2,5	2,3
Zaměstnanost (VŠPS)	<i>růst v %</i>	1,9	1,6	1,4	0,2	-1,3	-1,0	0,4	-1,4	0,0
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	<i>průměr v %</i>	4,0	2,9	2,2	2,0	2,6	3,0	2,7	3,6	3,7
Objem mezd a platů (<i>dom. koncept</i>)	<i>růst v % b.c.</i>	5,7	9,2	9,6	7,8	0,2	2,9	3,9	0,7	2,3
Saldo běžného účtu	<i>% HDP</i>	1,8	1,5	0,4	0,3	3,6	1,1	0,5	1,3	0,5
Saldo sektoru vládních institucí	<i>% HDP</i>	0,7	1,5	0,9	0,3	-6,1	-7,7	-5,0	-8,8	-5,9
Předpoklady:										
Měnový kurz CZK/EUR		27,0	26,3	25,6	25,7	26,4	25,7	25,3	25,9	25,5
Dlouhodobé úrokové sazby	<i>% p.a.</i>	0,4	1,0	2,0	1,5	1,1	2,0	2,6	1,5	1,8
Ropa Brent	<i>USD/barel</i>	44	54	71	64	42	69	68	64	60
HDP eurozóny	<i>růst v % s.c.</i>	1,8	2,7	1,9	1,4	-6,5	4,9	4,3	3,8	3,6

Zdroj: ČNB, ČSÚ, Eurostat, U. S. Energy Information Administration. Výpočty a predikce MF ČR.

srpen 2021

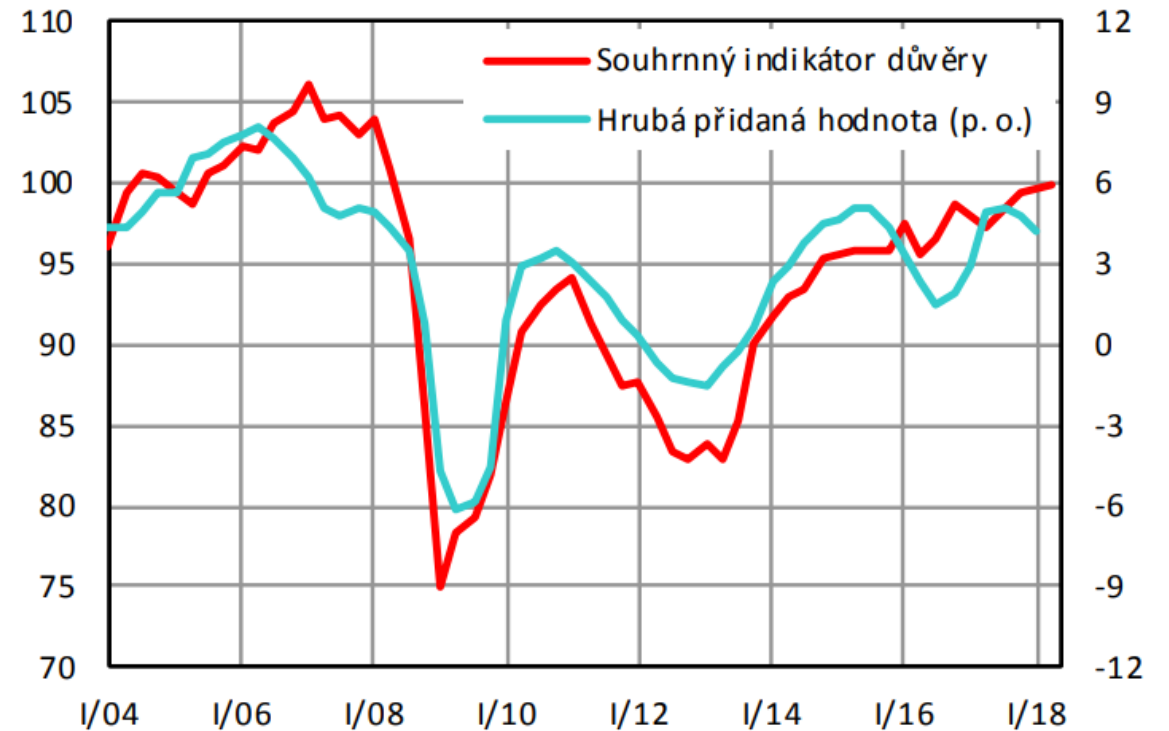
Současná rizika

- epidemiologická situace
- strukturální změny ekonomiky
- vliv odložené spotřeby
- nadhodnocení cen nemovitostí
- vnější prostředí

Časové zpoždění

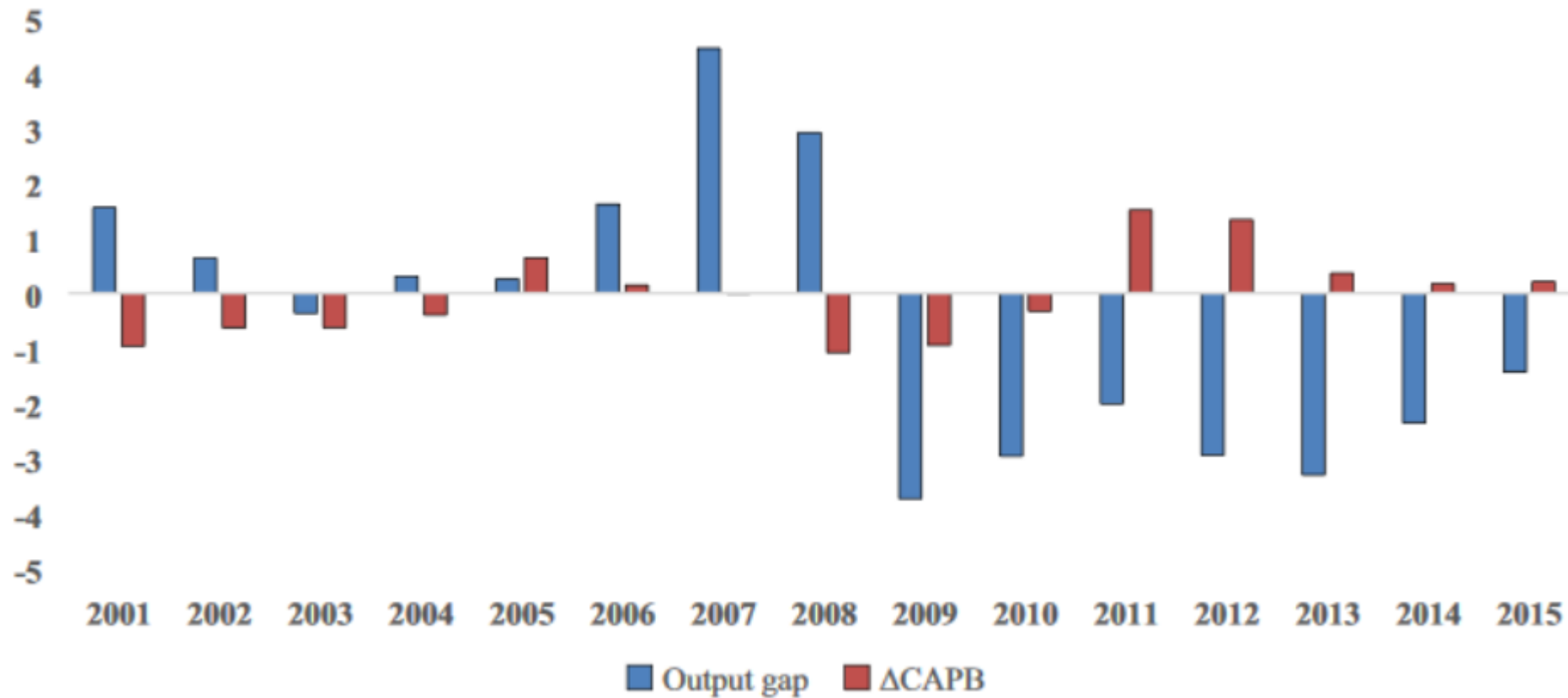
- Zpoždění poznávací
- Zpoždění plánovací
- Administrativní zpoždění
- Realizační zpoždění
- Účinnostní zpoždění

průměr 2005 = 100 (levá osa), meziroční růst v % (pravá osa)

Zdroj: ČSÚ.

Časové zpoždění

B. Gootjes a J. de Haan (2021)

Plán na podporu oživení Evropy

- NextGenerationEU
- obnova Evropy po pandemii
- přes 800 mld. eur
- Cílem je zmírnit hospodářský a sociální dopad koronavirové pandemie, zvýšit udržitelnost a odolnost evropských ekonomik a společností a připravit je na výzvy a příležitosti ekologické a digitální transformace.
- první peníze dorazí ve 2. pololetí 2021

Plán na podporu oživení Evropy

HDP				HDP			
Země	2020	2021	2022	Země	2020	2021	2022
Belgie	-6,30%	5,40%	3,70%	Rakousko	-6,30%	3,80%	4,50%
Německo	-4,80%	3,60%	4,60%	Portugalsko	-7,60%	3,90%	5,10%
Estonsko	-2,90%	4,90%	3,80%	Slovinsko	-5,50%	5,70%	5,00%
Irsko	-3,40%	7,20%	5,10%	Slovensko	-4,80%	4,90%	5,30%
Řecko	-8,20%	4,30%	6,00%	Finsko	-2,80%	2,70%	2,90%
Španělsko	-10,80%	6,20%	6,30%	Bulharsko	-4,20%	4,60%	4,10%
Francie	-7,90%	6,00%	4,20%	ČR	-5,60%	3,90%	4,50%
Itálie	-8,90%	5,00%	4,20%	Dánsko	-2,70%	3,00%	3,40%
Kypr	-5,10%	4,30%	3,80%	Chorvatsko	-8,00%	5,40%	5,90%
Lotyšsko	-3,60%	3,80%	6,00%	Maďarsko	-5,00%	6,30%	5,00%
Litva	-0,90%	3,80%	3,90%	Polsko	-2,70%	4,80%	5,20%
Lucembursko	-1,30%	4,80%	3,30%	Rumunsko	-3,90%	7,40%	4,90%
Malta	-7,80%	5,60%	5,80%	Švédsko	-2,80%	4,60%	3,90%
Nizozemí	-3,70%	3,30%	3,30%	EU	-6,00%	4,80%	4,50%

Časová nekonzistence

- Určité rozhodnutí je optimální ex-ante, avšak není optimální ex-post
- Nositel hospodářské politiky (vláda) je v pokušení se od politiky odchýlit
- Ochrana duševního vlastnictví, investic
- Výhodiskem je politika pravidel – např. mezinárodní smlouvy

Arbitráž ČR vs. CME

- ČNTS vlastněná nizozemskou CME byla servisní společností televize Nova zajišťující vysílání a prodej reklamy na televizi Nova (financovala i rozjezd televize)
- 1999 Vladimír Železný (zakladatel televize Nova) se rozešel s partnery z CME
- televize Nova zahájila nové vysílání pod společností CET 21; RRTV ji nechala licenci
- ČR musela zaplatit přes 10 mld. Kč, protože neochránila nizozemské investice

Informační limity

- Nedostatek, nevčasnost a rozptýlenost informací
- Informační asymetrie
 - Státní regulace telekomunikačního trhu, vodárenství a dalších síťových odvětví

Informační asymetrie

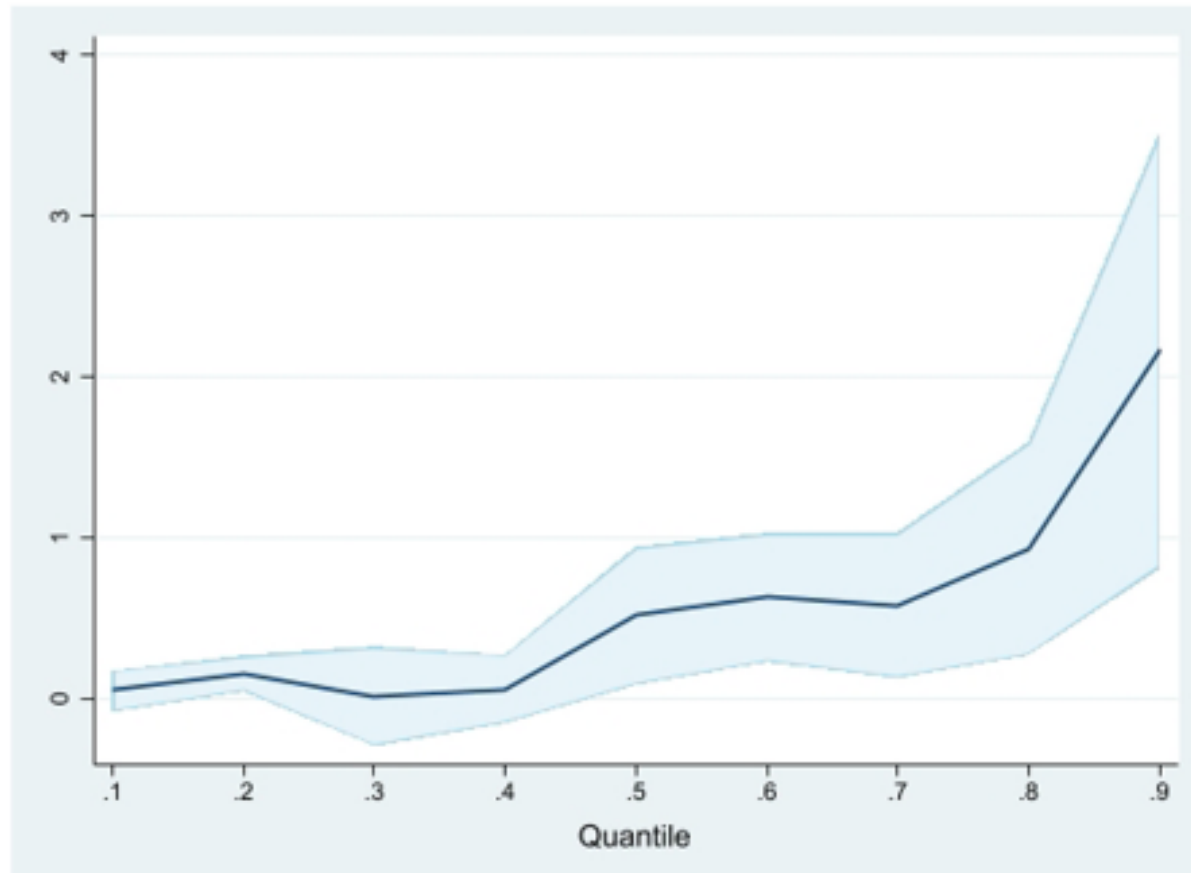
	Vodárna	Vlastnictví	Vodné	Efektivita
1	Vodospol s.r.o. (Klatovy)	soukromé	23.83	97.21%
2	Vodovody spol. s r.o. (Litomyšl)	soukromé	23.06	97.17%
3	Vodovody a kanalizace Vysoké Mýto, s.r.o.	municipální	28.04	96.73%
4	VaK - Vodovody a kanalizace Jesenicka, a. s.	municipální	25.12	96.49%
5	Vodohospodářská společnost Čerlinka, s.r.o.	municipální	24.74	96.41%
69	Městské vodovody a kanalizace Vrchlabí, příspěvková organizace	municipální	28.6	85.17%
70	Vodohospodářská společnost Dobříš spol. s r.o.	municipální	32.92	84.76%
71	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s. - (VAS)	municipální	44	84.61%
72	Vodárny a kanalizace Karlovy Vary, a.s. - (vodakva)	soukromé	35.88	81.93%
73	Městské vodovody a kanalizace Skuteč s.r.o.	municipální	38.72	78.31%

Efektivnost českých vodáren (Štěpániková 2017)

Morální hazard

- Situace, ve které jedinec (skupina) ví, že v plné míře neponese náklady svého jednání a v důsledku toho více riskuje
- Zdravotní pojištění, pojištění v nezaměstnanosti, zákonné pojištění vkladů

Vliv dodatečného zdravotního pojištění na návštěvy lékařů

Hansoo Ko 2020

Vnější prostředí

ekonomický vývoj zemí, se kterými obchodujeme

ceny komodit

měnové kurzy

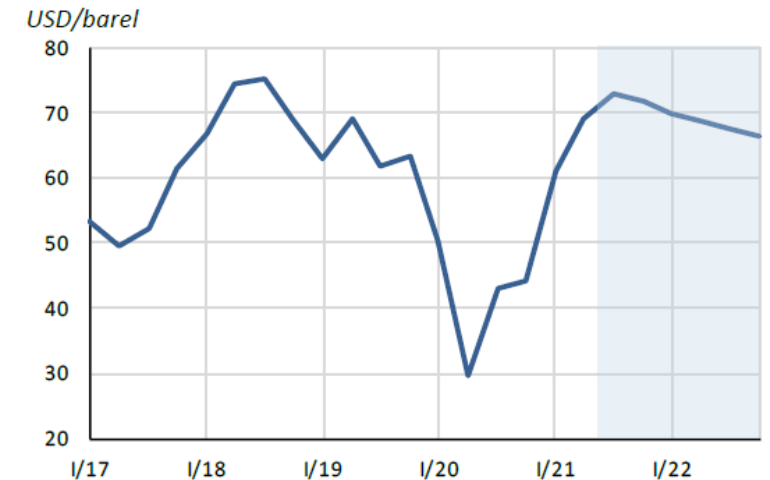
Zdroj: U. S. Energy Information Administration. Výpočty a predikce MF ČR.

duben 2020

Zdroj: U. S. Energy Information Administration. Výpočty a predikce MF ČR.

duben 2021

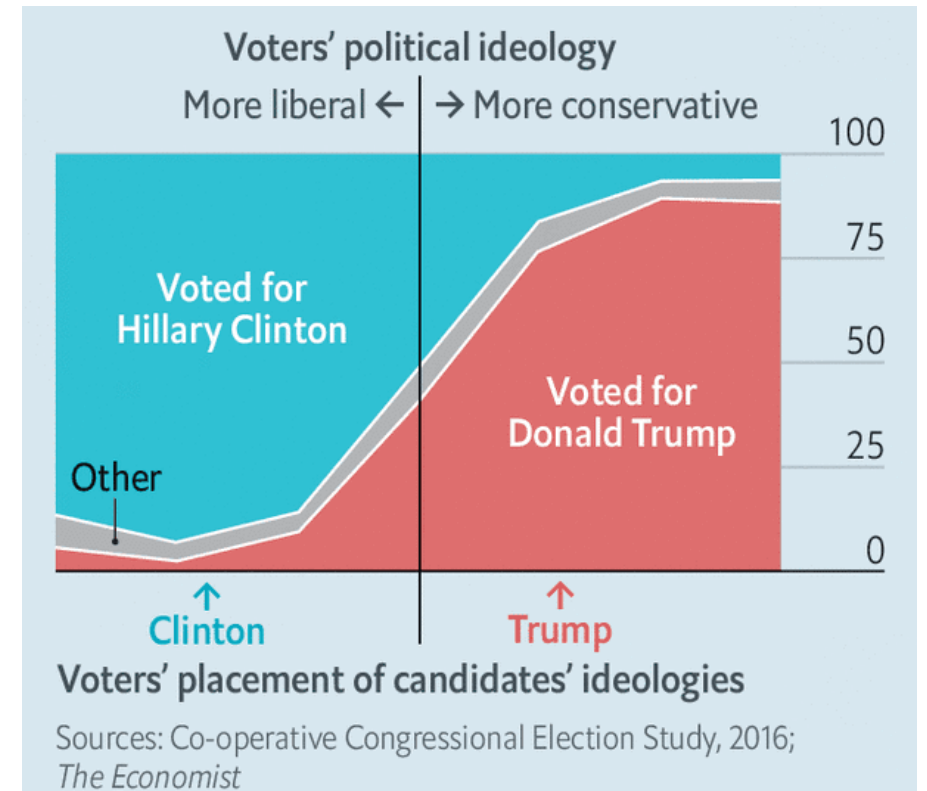

Zdroj: U. S. Energy Information Administration. Výpočty a predikce MF ČR.

srpen 2021

Politické souvislosti

- Teorie politicko-ekonomického cyklu
- Teorém voliče mediána
- Zájmy a schopnosti politiků a byrokracie

Provádět hospodářskou politiku?

Intervencionistický proud

- odmítnutí „samočistelnosti“ trhů a přikládán důraz na tržní rigidity
- vláda a centrální banka hrají důležitou roli v simulaci agregátní poptávky
- vychází z principu dokonale fungující, informované a efektivní vlády, která s minimálními náklady eliminuje tržní selhání

Liberální proud

- existují automatické vyrovnávací mechanismy, které čistí trh (vyrovnávají nesoulad mezi nabídkou a poptávkou)
- trh zabezpečuje optimum svojí neviditelnou rukou
- stát má především vytvořit institucionální rámec a vymezit vlastnická práva
- případně si uvědomují, že automatické vyrovnávací mechanismy ne vždy fungují; kvůli limitům však není efektivní, aby vláda do fungování ekonomiky zasahovala

Teoretické přístupy k hospodářské politice

Intervencionistická HOPO

- Merkantilismus
- Plánování (indikativní x imperativní)
- Keynesiánství

Liberální HOPO

- Fyziokraté
- Klasická škola politické ekonomie
- Monetarismus
- Ordoliberalismus
- Teorie veřejné volby

Merkantilismus

- 16./17. století (Anglie, Francie)
- ekonomika je hra s nulovým součtem
- bohatství pochází ze zahraničního obchodu a spočívá v hromadění peněz => snaha o maximalizaci vývozu, protekcionismus

Národohospodářské plánování

imperativní plánování

- centrálně plánované ekonomiky

indikativní plánování

- např. Francie po 2WW
- informativní charakter o hlavních prioritách a směrech činnosti vlády
- vzniká na základě konsenzu mezi hlavními nositeli HOPO

Keynesiánství

- učení Johna Maynarda Keynese (1883-1946)
- rovnováha ekonomiky není automaticky dosahována (zejména ne v krátkém období)
- důležitá role stabilizační hospodářské politiky
 - stimulace agregátní poptávky
 - snaha o plnou zaměstnanost
 - dominance fiskální politiky

Fyziokraté

- odmítání státních zásahů do ekonomiky
- reakce na merkantilisty
- skupina kolem Françoise Quesnaye

Klasická politická ekonomie

Adam Smith

- Bohatství národů
- neviditelná ruka trhu

David Ricardo

- komparativní výhoda

Jean Baptiste Say

- „každá nabídka si vytvoří poptávku“
- vylučoval, že by tržní systém může být omezen z poptávkové strany (na něj reagoval Keynes)

Monetarismus

- Chicagská škola (M. Friedman, G. Becker)
- důležité je udržování stálého tempa růstu peněžní zásoby

Ordoliberalismus

- Německo
- stát má zajistit, že svobodný trh dosahuje výsledků blízko k potenciálu
- důležitá role antimonopolní politiky

Teorie veřejné volby

- používá ekonomické nástroje pro řešení problémů politiky
- zkoumá např. rozhodovací procesy, byrokracii, chování voličů
apod.

Literatura

- Franc a kol. (2016) *Hospodářská politika* kap. 1-3
- CORE Team (2019) *Economy, society, and public policy* kap. 1

MUNI
ECON